

NARODENIE PÁNA – VIANOCE C

Najkrajší kresťanský sviatok na svete je práve dnešný deň. Koľko to bolo v minulosti príprav a zhonu, aby nič nechýbalo na štedrovečernom stole ani pod vianočným stromčekom. Radostne ste sa rodiny poschádzali okolo bohato prestretého stola. A čo dnes? Budeme mať príležitosť pre pandémiu vychutnať si atmosféru Vianoc aj v našich chrámoch? Sú to predsa najslávnejšie narodeniny na celej zemi. Keď má niekto z nás narodeniny, tak o tom vedia naši najbližší z rodiny alebo blízki priatelia. Dnes má narodeniny Boží Syn, Ježiš Kristus a vie o tom celý svet.

V duchu sa teraz prenesme do Palestíny, konkrétne do akoby hlavného mesta dnešného sviatku – do Betlehema. Pod Bazilikou narodenia Pána, pod jej svätyňou, sa nachádza miesto, kde je 14-ramenná strieborná hviezda označujúca miesto narodenia Ježiša Krista. Jaskyňa je bývalá maštal'ka, kde si vtedy miestni obyvatelia zatvárali na noc svoje domáce zvieratá, ktoré ich týmto chránili pred nepriazňou počasia alebo dravou zverou. Táto a iné jaskyne sa vtedy nachádzali južne od centra Betlehema, len niekoľko sto metrov.

Zamyslime sa nad okolnosťami narodenia Pána Ježiša. Evanjelista Lukáš opisuje, že cisár Augustus vydal nariadenie pre celú rímsku ríšu, aby sa dal každý zapísať tam, odkiaľ pochádzal jeho rod. Išlo o sčítanie ľudí a aj majetku. Svätý Jozef aj Panna Mária mali pôvod od kráľa Dávida, ktorý sa narodil v Betleheme. Lenže svätý pár býval v Nazarete, čo je od Betlehema vzdialenosť okolo 120 km. Panna Mária bola v tom čase vo vysokom štádiu tehotenstva. I napriek riziku musela podstúpiť túto namáhavú, niekoľkodňovú cestu do Betlehema. Betlehem bol vtedy malé mesto, zároveň podotýkam, že bolo aj rodné mesto svätého Jozefa, ktorý mal tam pravdepodobne aj nejakých príbuzných. Otázka je, prečo nevyužil túto skutočnosť, aby sa Boží Syn narodil v slušnom dome? Bola to náboženská príčina. Pri pôrode dochádza k výtoku krvi a krv u Židov znamenala znečistenie, čo by takej rodine prinieslo mnoho starostí a výdavkov na očisťovanie a toto si svätý Jozef uvedomoval. Ako píše ďalej evanjelista, že v hostinci nebolo miesta. Betlehem bol dôležitým mestom na obchodnej ceste Via montis – Cesta vrchov, kde si obchodníci na poslednom mieste vstupu do púšte kupovali chlieb a brali si vodu. (Z toho je odvodený názov Betlehem – Dom chleba). Preto takzvaný hostinec bol plný nielen obchodníkov, ale aj tých, ktorí sa prišli dať zapísať, keď tiež pochádzali z Betlehema. Určite by svätý Jozef nebol dovolil, aby Panna Mária rodila pred mnohými cudzími a zvedavými zrakmi. Čo mal Jozef robiť? Jediné riešenie bolo ísť za mesto a pripraviť vo výklenku maštale miesto, kde Panna Mária porodila. Je to ten výklenok, kde si pútnici uctievať hore spomenutú striebornú hviezdu.

A tu nasleduje otázka: „Prečo sa Boží Syn nenarodil v prepychovom paláci alebo v slušnom dome? Prečo sa narodil v špinavej a prepáčte, vyjadřím sa takto, v smradľavej maštal'ke? Či nemohol Pán Boh zariadiť tak, aby sa Syn Boží narodil na slušnom mieste?“ Je to čosi úžasné, ako sa Boží Syn ponížil, keď sa narodil v maštali. Až tak sa znížil, aby nás povýšil. Toto je ten pravý zmysel Vianoc. My si Vianoce nevieme predstaviť bez snehu, bez všelijakých svetelných ozdôb, bez ozdobeného stromčeka, bez darčiekov a bohatej štedrovečernej večeri. A okrem toho si nevieme predstaviť Vianoce bez tradičnej polnočnej svätej omše, bez kolied a iných vianočných zvykov. Často sa stáva, že dávame dôraz na toto všetko vonkajšie a pritom nám uniká podstata narodenia Ježiša Krista. Raz po polnočnej mi v jednej bývalej farnosti prišiel do sakrestie popriať šťastné sviatky tamojší starosta, ktorý prišiel do kostola len raz v roku. Bol riadne opitý a povedal mi: „Pán farár, ale som si riadne zareval pri organe.“ Nuž, aj takýto zmysel Vianoc majú, žiaľ niektorí kresťania. Chcú sa hlavne dobre sa najesť, opiť sa a po Vianociach si sťažujú, že pribrali na váhe.

Preto nedovoľme, aby pri všetkom tom zhone, nákupoch či predvianočnom upratovaní, sa nám stratil narodený Ježiško a pre uvedené starosti nám zostali len tie vonkajšie zvyklosti.

A ešte niečo z histórie Vianoc. V Betleheme už od prvého storočia prichádzali kresťania na miesto narodenia, kde si uctili narodenie Pána Ježiša. Najstaršiu informáciu o slávení Vianoc 25. decembra máme z roku 336. Rímsky cisár Aurelián okolo roku 275 zaviedol 25. decembri Štátny sviatok „Narodenia nepremožiteľného slnka.“ To bol deň zimného slnovratu. Kresťania dali tomuto sviatku svoj kresťanský zmysel - zrodenie „Slnka spravodlivosti,“ teda narodenie Ježiša Krista. Vieme, že svätý František z Assisi začal stavať malé či veľké „betlehemčeky“, čo sa postupne rozšírilo po celom kresťanskom svete. Vďaka tomu máme vo všetkých kostoloch, domácnostiach a námestiach túto spomienku narodenia Ježiša Krista.

S pokorou si túto presvätú noc a v nasledujúce dni pokľaknime pred jasličky a v tichu rozjímajme nad nekonečnou Božou láskou, skrze ktorú nám Boží Syn priniesol svojim narodením radosť, pokoj a nadovšetko spásu.

Milostiplné a požehnané vianočné sviatky Vám všetkým, mojim čitateľom, praje a vyprosuje: Martin Mojžiš, sprievodca pútnikov.